

Nüfus Kağıdı Müslümanına Selâm Verilir mi?

[quote width="auto" align="left|right|none" border="COLOR" color="COLOR" title="YAZI HAKKINDA"]Günümüzde nüfus kâğıdı Müslüman'ı diye tabir edilen kişilere yani Müslüman olduğunu iddia ettiği halde ömrü boyunca camiye gitmemiş, namaz kılmamış oruç emsali ibadetlerini yerine getirmemiş kişilere selam verilir mi, bu kişiler öldüğünde cenaze namazları kılınır mı?[/quote]

Allah Teâlâ'ya hamd, Resulüne, al ve ashabına salat-u selam olsun

İnsan için hayatta en önemli vazife, tek olan Allah Teâlâ'ya kulluk etmektir. Bunu terk eden kişi, olması gereken Müslüman amelini ihlal etmiş ve bu vesileyle Müslüman ismiyle anılmayı hak etmemiş olur.

Kulluğun başında hiç şüphesiz inanç gelmektedir. İman etmemiş kişinin ne kılacağı namazdan, ne de tutacağı oruçtan kendisine bir fayda gelir. Kulun öncelikli vazifesi Allah'ı bilip ona hakkıyla inanmak, gönderdiği dini şeksiz şüphesiz tasdik etmektir. Bundan sonra inancının gereği olan ibadetlerini yerine getirmelidir.

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor:

"Ben, cinleri ve insanları ancak (beni tanısinlar ve) bana (hakkıyla) kulluk etsinler diye yarattım"^[1]

Kelime-i şahadetten sonra İslam'ın en önemli rüknü olan namaz, günde beş ayrı zamanda kadın-erkek her Müslüman için bir görevdir. Namaz kelimesinin karşılığı olan "salât" kelimesi ve bu kökten türetilen fiil ve mekân kipi yaklaşık olarak doksan defa Kur'an-ı Kerimde kullanılması da bu ibadetin ne denli önemli olduğunu vurgulamaktadır.

Peygamber Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem); günde beş defa kılınan namazı, bir insanın kapısının önünden akıp giden bir nehre benzetmiş, namaz kılmayı da bu nehirden günde beş defa yıkanmaya benzeterek şöyle buyurmuştur:

"Ne dersiniz, birinizin kapısının önünden bir nehir geçse ve o kimse günde beş defa o nehirde yıkansa üzerinde hiç kir kalır mı? Yanındakiler; kalmaz deyince Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu; "İşte beş vakit namazın da misali böyledir. Allah Teâlâ günahları o namazlar sebebiyle temizler"^[2]

Namaz kılan bir kimse, kıldığı bu namaz vesilesiyle yaratıcısını noksanlıktan tenzih etmiş, af ve merhamet dilemiş, O'nun azabından kendini kurtarmış, O'nu gereği

gibi övmüş, tazim etmiş ve böylece yüce Allah Teâlâ'yı anmış olur.^[3]

Bu denli önemli bir ibadeti Müslüman olanın yerine getirmemesi düşünülemez. Hatta o kadar ki, sadece baş işareti (ima) yapabilecek olan bir hastanın dahi namazı terk etmesine ruhsat verilmemiştir.

Müslüman'ın kasıtlı olarak namazını terk etmiş olması düşünülemeyeceğinden fıkıh kaynaklarımızda namazın kazasını anlatan bölümler; elde olmayan sebeplerle kaçmış manasında "fevait" ismiyle anılmış, böylece Müslümanlar hakkında hüsnü zan yapılmıştır. Namaz, bu önemine rağmen terk edilecek olursa onu terk eden hem dünyada hem de ahirette şüphesiz cezalandırılır.

Kişi, namazın gerekliliğini inkâr ettiğinden veya namazı hafife aldığından veyahut da hürmetiyle alay ettiğinden dolayı namazı terk ediyorsa bu kişinin İslam dairesinde olmadığına dair söz birliği vardır. Zira namazın farz olduğu herkese malumdur. Bunu inkâr etmek veya hafife almak, Allah ve Resulünü yalanlamaktır. Böyle bir kimsenin kalbinde zerre miktarı iman yoktur. Nitekim Kur'an-ı Kerim, bu kişileri şu şekilde vasıflandırmıştır:

"Siz namaza çağırduğunuz vakit onu alaya alıp eğlence yerine koyuyorlar. Bu şüphesiz onların akılları ermeyen bir toplum olmalarındandır."^[4]

Hatta kişi namazın, orucun gerekliliğini kabul etmediği halde namaz kılsa, oruç tutsa da yine Müslüman sayılmaz. Zira yukarıdaki satırlarda da ifade edildiği üzere kişi için öncelikli vazife imandır. İman olmadan yapılan ibadetlerin hiçbir önemi yoktur.

Namazın farz olduğuna itikat ettiği halde tembelliğinden, dünya meşgalesinden, nefis ve hevâsına uyduğundan namaz kılmayı terk eden kişi hakkında âlimler ihtilaf etmişlerdir. Bu kişi kâfir midir, yoksa fasık mıdır? Şayet fasıksa devlet tarafından öldürülmeyi hak ediyor mu, yoksa hapis ve değnek emsali tazir cezalarıyla yetinilir mi?

Ahmet b. Hanbel'den gelen en meşhur rivayete, İshak b. Rahavey ve diğerlerine göre (Allah onlardan razı olsun) bu kişinin küfrüyle hüküm verilir. Tövbe etmesi, namaz kılmakla İslam'a geri dönmesi ondan istenilir. İcabet etmemesi durumunda boynu vurulur.

Ayet-i kerimelerin ve hadis-i şeriflerin zahiri, bu görüş sahiplerinin delilidir. Allah Teâlâ, namazı terk etmeyi, kâfirlerin özelliklerinden saymıştır. Şöyle ki;

"Onlara rükû edin namaz kılın dendiği zaman rükû etmezler"^[5]

Kâfirlerin ahiretteki halleriyle alakalı şöyle buyrulmuştur:

“Baldırların açılacağı işlerin zorlaşacağı ve kâfirlerin secdeye çağrılıp da gözleri düşmüş ve kendilerini zillet kaplamış bir halde buna güç yetiremeyecekleri günü Kıyamet gününü düşün. Hâlbuki onlar sağlıklarında secde etmeye çağrılıyorlar ve buna yanaşmıyorlar dı.”^[6]

“Haram aylar çıkınca Allah’a ortak koşanları artık bulduğunuz yerde öldürün, onları yakalayıp hapsedin ve her gözetleme yerinde oturup onları gözetleyin. Eğer tövbe ederler, namazı kılip zekâtı da verirlerse kendilerini serbest bırakın. Şüphesiz Allah çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir.”^[7]

“Fakat tövbe edip, namaz kılar ve zekâtı verirlerse artık onlar sizin din kardeşlerinizdir...”^[8]

Allah Teâlâ Hazretleri bu ayet-i kerimelerde müşriklerin kanlarının korunmasını ve din kardeşliğine kabul edilmelerini; şirkten tövbe edip, namaz kılmaya ve zekât vermeye bağlamıştır.

Aynı şekilde Kur’an-ı Kerim Ahiret hallerini anlatırken mücrimlerin “sakar cehenneminde” olduklarını ve “eshabu’l-yemin” diye tabir edilen Müslümanların sordukları suale verecekleri cevabı şu şekilde anlatmıştır:

“Sizi Sekar’a cehenneme ne soktu? Onlar şöyle derler: Biz namaz kılanlardan değildik. Yoksulları yedirmezdik. Batıla dalanlarla birlikte biz de dalardık. Ceza gününü yalanlıyorduk. Nihayet ölüm bize gelip çattı.”^[9]

Birçok hadis-i şerifin zahiri de, namazı terk etmenin küfür olduğunu göstermektedir.

Hz. Cabir’den (Allah ondan razı olsun) rivayete göre Peygamber Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: **“Şirk ve küfürle kişi arasında namazı terk etmek vardır.”**^[10]

Hz. Abdullah b. Bureyde o da babasından Peygamber Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)’in şöyle dediğini rivayet etmiştir: **Kâfirlerle aramızı ayıran esas çizgi namazdır. Kim namazı terk edecek olsa küfretmiş olur.”**^[11]

Hz. Abdullah b. Amır’dan rivayete göre bir gün Peygamber Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) namazdan bahsederek şöyle buyurmuştur: **“Kim namazı muhafaza ederse yani namaz kılmaya devam ederse kıyamet gününde onun için nur, cennetlik olduğuna delil ve kurtuluş olur. Kim namazı muhafaza etmeyecek olsa onun için nur, delil ve kurtuluş olmaz. Kıyamet gününde Karun, Firavun, Haman ve Ubey b. Halef’le beraber olur.”**^[12]

Bu kişiler cehennem ehlinin en azıllıdır. Namaz kılmaya devam etmeyen kişiler bunlarla beraber olursa namazı külliyen terk edip hayatı boyunca Allah'a karşı rükû ve secde yapmayanın durumu ne olur?!

El-Buhari'nin rivayet etmiş olduğu bir hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: "Kim ikindi namazını terk ederse

ameli iptal olur."

Bir vakit namazın terki ameli iptal ediyorsa namazların tamamını terk edenin durumu ne olur?!

Namaz dışında hiçbir amelin terk edilmesinin küfür olduğunu söyleyen sahabe olmamıştır. Kasıtlı olarak bir namazı terk etmenin küfür olduğuna dair Hz. Ali, Hz. İbn Abbas, Hz. İbn Mesut, Hz. Cabir b. Abdullah ve birçoklarından (Allah onlardan razı olsun) rivayetler vardır.

Hadis hafızlarının yaptıkları nakillere göre bir namazı kasıtlı olarak terk eden kişiyi kâfir gören ashâbı kiram, alını bir kez dahi olsa secdeye varmamış kişileri ne görür?!

Namazın farz olduğuna inandığı halde tembelliğinden, dünya meşgalesinden, nefis ve hevâsına uyduğundan dolayı namaz kılmayı terk eden kişi; İmam Ebu Hanife, İmam Ebu Yusuf, İmam Muhammed, İmam Malik ve İmam Şafii'ye (Allah onlara rahmet etsin) göre kâfir değil fasıktır. Zira amel, imandan bir cüz değildir. Yani iman bir şey, amel farklı bir şeydir.

Şafîî, Malikî ve Hanbelîlere göre mazeretsiz namazı terk eden kişi dinden dönen kişi gibi üç gün tövbe etmeye çağrılır. Tövbe etmezse öldürülür. Şu kadar var ki; Şafii ve Malikilere göre öldürülme sebebi, Hanbelîlerin ileri sürdüğü öldürülme sebebinden farklıdır. Şöyle ki; Şafii ve Malikîlere göre namazı terk edenin öldürülmesi "hadden" dir. Zira namazı terk etmek; zina, iffete iftira, hırsızlık ve diğer şer'î cezalar gibi haddi gerektiren bir suçtur. Yani ceza hukukunda işlenen suçla karşı mahkemenin vereceği cezadır. Bu şekilde öldürülen, Müslüman olarak ölmüş kabul edilir. Dolayısıyla Müslüman ölüye uygulanan cenaze namazı ve sair işlemler ona da uygulanır.

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor:

"Şüphesiz Allah, kendisine ortak koşulmasını bağışlamaz. Bunun dışındaki günahları, dilediği kimseler için bağışlar. Allah'a ortak koşan, kuşkusuz, derin bir sapıklığa düşmüştür."

Bu konuda birçok hadis-i şerifler de vardır. Bu hadislerden birinde şöyle buyrulmuştur:

Ebu Hüreyre (Allah ondan razı olsun), Peygamber Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: **“İnsanların kıyamet gününde hesaba çekileceği ilk amel (imandan sonra) farz namazdır. Allah Teâlâ Hazretleri en doğrusunu bildiği halde meleklere; “kulumun namazına bakın tam mı, noksan mı?” diye sorar. Şayet namazı tamsa onun için tam olanlardan yazılacak. Namazı noksanla Allah Teâlâ meleklere; “bakın bakalım kulumun nafilâ namazı var mıdır? Eğer nafilâ namazları varsa, Allah Teâlâ; “kulumun noksan olan farz namazlarını nafilâ namazlarıyla tamamlayın” der. Sonra tüm amelleri bu şekilde değerlendirilir.”**^[15]

Bu iki mezhebe göre yani Şafii ve Malikilere göre namazı terk ettiğinden dolayı öldürülen kişinin cenaze namazı kılınır ve Müslümanların mezarlığına defnedilir. Zira bir kimsenin kelime-i şahadet getirdikten sonra cehennemde ebedi olarak kalmayacağına dair kesin deliller vardır.^[16]

Hız. Ebu Hüreyre (Allah ondan razı olsun), Peygamber Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'in şöyle dediğini rivayet etmiştir: **“Lâ ilâhe illallah (Allahtan başka ilah yoktur) deyinceye kadar insanlarla savaşmakla emredildim. Artık her kim “Lâ ilâhe illallah” derse malı ve kanını benden korumuştur. Malı alınmaz, kanı akıtılmaz. Ancak bir hak nedeniyle kısas edilmesi veya malının alınması gerekirse müstesna. Artık bu kimsenin hesabı Allah Teâlâ'ya aittir.”**^[17]

Ezcümle; Namazı terk etmek efal-i küfürdür. Yani küfür fiillerindendir. Şu kadar var ki; küfür değildir.

Öyle veya böyle mazeretsiz namazını terk eden kişi için en hafif söylenecek söz, fasık olduğudur. Ve küfre düşmesinden korkulur. Kuşkusuz; günah, günahı çeker, ufak günahlar büyük günahı, büyük günahlar –Allah muhafaza- küfrü çeker. Bunun içindir ki; kendisini İslam'a nispet eden her bir kimse vicdani sorgulama yaparak Rabbisine tövbe etmeli, dinini tashih etmeli ve namazlarını bihakkın kılmaya gayret göstermelidir.

Bu konuda Müslüman toplum üzerine de görev düşmektedir. Bu emsal kişilere tebliğde bulduktan sonra camie gelmemeye ısrar ederek namazlarını kılmazlarsa bunlara bir nevi ambargo koyarak tavırlı olmalı, selam vermemeli, evlenmek için çocuklarına talip olduklarında buna onay vermemelidirler. Aynı şekilde müesseseler sahipleri, yanlarında çalışacak elamanlarını öncelikli olarak namaz konusunda sorgulamalıdır. Günde beş defa yaratıcısına isyan eden ve onun hakkını zayi eden kişi, kul hakkını nasıl zayi etmesin ki?!

Müslüman toplum bu şekilde hareket edecek olsa elbette o toplumda namaz kılmayanların sayısı azalır. Bu vazifenin yerine getirilmesinde toplumsal bir sorumluluk vardır. Özellikle nüfuzu olan kişilerin sorumlulukları daha fazladır. Buna göre baba, ufak olan çocuklarından, koca eşinden mesuldür.

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor:

“Ailene namazı emret ve kendin de ona devam et. Senden rızık istemiyoruz. Sana da bir rızık veriyoruz. Güzel sonuç; Allah’a karşı gelmekten sakınmanındır.”^[18]

“Ey iman edenler! Kendinizi ve ailenizi, yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun. O ateşin başında gayet katı, çetin, Allah’ın kendilerine verdiği emirle karşı gelmeyen ve kendilerine emredilen şeyi yapan melekler vardır.”^[19]

Hz. Amr b. Şuayb babasından o da dedesinden (Allah onlardan razı olsun), Peygamber Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)’in şöyle dediğini rivayet etmiştir: **“Çocuklarınız yedi yaşına ulaştıklarında onlara namazı emrediniz. On yaşına geldikleri halde namaz kılmazlarsa onları hafifçe dövün ve o yaşa gelen çocukların yataklarını da ayırın.”**^[20]

Çocuklarını seven bir baba, eşini seven bir koca elbette bunları ateşten korumalıdır, Allah’a itaati emretmelidir. Bu itaatin başında da imandan sonra namaz gelir.

“Namaz kılmayan kişi öldüğünde cenazesi kılınır mı?” sualine verilecek olan cevap bu kişinin fasık mı, kâfir mi olduğuna verilecek olan cevaba balıdır. Kâfirdir diyenlere göre kılınmaz, fasıktır diyenlere göre kılınır.

İmam Ebu Hanife, İmam Ebu Yusuf, İmam Muhammed, İmam Malik ve İmam Şafii’ye (Allah onlara rahmet etsin) göre bu kişi kâfir değil fasık olduğundan cenazesi kılınır, Müslümanların kabristanına defnedilir ve işi Allah’a ısmarlanır.

Ahmet b. Hanbel’den (Allah ona rahmet etsin) gelen en meşhur rivayete göre bu kişi Müslüman sayılmadığından cenazesi kılınmaz, Müslümanların kabristanına defnedilmez.

Şu kadar var ki; Hanbelî mezhebinde sahih olan görüşe göre namaz kılmayan kişi için hemen küfrüyle hükmedilmez. Müslümanların İmamı veya naibi onu namaza davet ettiği halde imtina ederse küfrüyle hükmedilir. Bu davetten önce küfrüyle hükmedilmez.

Buraya kadar anlattığımız namaz kılmayı terk eden kişi hakkında olunca, namaz kılmamakla beraber oruç emsali diğer yükümlülüklerini de yerine getirmeyen kişinin hali ne olur?!

HÜSAMETTİN VANLIOĞLU BAŞKANLIĞINDA FIKIH KURULU

[1] Ez-Zâriyât Suresi/56

[2] El-Buhârî kitab: Mevakîtu’s-salat, babu’s-salavati’l-hams...; Müslim, kitabü’l-mesac’id, babu: el-meşyü fi’s-salat...

- [3] *El-Isfahânî, Râgıb, el-Müfredat fi'l-garibi'l-Kur'an*
- [4] Maide suresi/58
- [5] El-Mürselât suresi/48
- [6] Kalem Suresi/42-43
- [7] Tevbe Suresi/ 5
- [8] Tevbe Suresi/ 11
- [9] Müddessir Suresi/42-43-44-45-46-47
- [10] Müslim, kitabü'l-İmân, bâb: beyanu itlakı ismi'l-küfür...
- [11] Et-Tirmizî, kitabü'l-İmân, bâb: terkü's-salat
- [12] El-Musned, Ahmed b. Hanbel: 6576
- [13] El-Buhârî kitabü'l-mevâkitu's-salat, bab: İsmu men tereke'l-asra
- [14] Nisa Suresi/ 116
- [15] Ebu Davud, kitabü's-salat, bâb: kullu salatin la yütimmuha sahibuha tetimmu min tadavvuihi no: 864
- [16] El-Fıkhu'l-İslami ve Edilletuhu / Vehbe Zuhayli: 1/504
- [17] El-Buhârî, Kitabü'l-Cihad ve's-siyer, bâb: Dua'u n-nebiyyi ile'l-islami vbe'n-nübüvvet; Müslim, kitabü'l-İman, bâb: el-emru bi kıtali'n-nas hatta yekulû lâ ilâhe illellah
- [18] Taha Suresi/132
- [19] Tahrim Suresi/6
- [20] Ebu Dâvut, kitabü's-salat, bâb: meta yu'meru'l-gulam bi's-salat no: 495